

سرد است آنجا که وطن نیست

دوستی، داشتم که چند سال قبل برای تحصیل به فرانسه رفت. پس از اخذ مدرک دکتری بنا به دلایلی، دیگر به کشور بازنگشت و در دانشگاه سوربن مشغول تدریس و تحقیق شد. تا این که چندی پیش او را در پاریس دیدم. از کار و بارش راضی بود. می‌گفت: دیگر اینجا اسیر راه بندها نیستم. بهترین کتاب‌ها را می‌خوانم، بهترین غذاها را می‌خورم. بهترین ساخته‌های سینمایی را تماشا می‌کنم، با سرشناسان فرهنگ و ادب و سیاست سر و کار دارم. مصیبت گوشت و پیاز ندارم، از صاحبخانه ظلم و جور نمی‌بینم. پایان هفته برای گردش به تفریحگاه‌ها و موزه‌ها می‌روم. تنها پسر به بهترین مدرسه فرانسوی می‌رود و به طور کلی به لحاظ زندگی بسیار راحت هستم.

وقتی که حرف‌هایش به اینجا رسید کمی مکث کرد و چهره در هم کشیده و با تحسّر گفت: اما با همه این احوال، هنوز هیچ‌گاه نتوانسته‌ام فرانسه را مثل وطن خود دوست داشته باشم. چون که در این جا زمینش زیر پایم از تکیه گاه خالی است. اینجا هیچ چیز از آن من نیست. در اینجا همیشه با چشم بیگانه و غریبه به من می‌نگرند. بنابراین همین مسایل باعث می‌شود که روزانه صد بار در خیال، به ایران پرواز کنم و در بیداری، رویاها و دلتنگی‌ها، دست از سرم بر نمی‌دارند و در خواب‌ها، فقط خواب ایران را می‌بینم و... او همچنان از خواب‌ها و دلتنگی‌هایش گفت و گفت: تمام خیابان‌های شهرم و تمام پیاده‌روهای ناهموار، تمام ناهمواری‌ها، تمام آسفالت‌های خرد شده، تمام زهرها و زجرها، حتی تمام نادروشی‌هایی که از این و آن دیدم، همه را دوست دارم. همه‌شان در اینجا جلوه و جذب یک آرزوی دست نیافتنی را برای من دارند. زیرا من بیمار وطنم، معتاد وطنم، و شبی نیست، که در خواب‌هایم با دوستانم درد دل نکنم و با آن‌ها، درباره وطن صحبت نکنم. اگر چه شایسته نیستم که درس وطن پرستی بدهم، ولی من خاطره‌هایم را دوست دارم، با خاطره‌هایم پرواز می‌کنم با خاطره‌هایم زنده‌ام.

او سپس در پایان صحبت‌هایش اشاره کرد: که ممکن است عده‌ای که حرف‌هایش را می‌شنوند لبخند تمسخر بزنند، ولی اگر کسی غربت، سخت‌ترین دردها را تجربه کند، آن موقع به او حق بیان چنین حرف‌هایی را خواهد داد.

این در دزدل دوستم مصداق ضرب المثل مشمت نمونه خروار است، می‌باشد. بسیاری از کسانی که مثل او برای تحصیل علم و دانش با سرمایه کشور خود به یک کشور غریب و بیگانه رفته و می‌روند، به خوبی می‌دانند که وطن ایشان بر آن‌ها امید و دل بسته، و آرزو دارد که هر چه سریع‌تر به خانه اصلی خود بازگردند، تا با آموخته‌هایشان بذر پیشرفت را در مرز و بوم خویش بیفشانند و موجب سرفرازی سرزمین ایشان گردند. همچنین وطن آرزو دارد، که ثمره تحصیل فرزندان‌شان نصیب فرزندان خود آن‌ها شود، چرا که آن‌ها با استفاده از سرمایه همین وطن توانسته‌اند به بالاترین مدارج علمی برسند. علاوه بر این، حتی اخلاق نیز حکم می‌کند تا آن‌ها دین خود را نسبت به وطن خود ادا کنند. اگر چه هنوز مشکلاتی سر راه بازگشت فرزندان وطن وجود دارد، اما در سال‌های اخیر گام‌های بلندی برای رفع این مشکلات برداشته شده است. به طور کلی امروز مهیا کردن زمینه‌های بازگشت دانشجویان بورسیه و غیر بورسیه که فرزندان وطن محسوب می‌شوند، جز سیاست‌ها و اولویت‌های اولیه آموزش عالی شده است. به عبارتی امروز هدف سیاستگذاران و دست‌اندرکاران آموزش عالی این است که بستر مناسب را فراهم کنند تا فرزندان وطن با بازگشت خود در آبادانی و سازندگی سرزمین مادری ایشان سهیم شوند و به آن‌ها امکان داده شود تا در سایه این آبادانی و پیشرفت سرمایه غربت را از روان رنجور و یخ زده خود به در کنند.

فرهاد رحمتی

وضعیت اعتبارات ارزی و نحوه اعزام دانشجویان اعلام شد

نفر از دانشجویان دکتری داخل از این فرصت استفاده نموده‌اند که ۲۱۰ نفر آنها در سال ۸۱ از این امکان بهره‌مند شده‌اند. در گروه‌های حتی مهندسی و علوم پایه بیشترین استقبال برای استفاده از دوره فوق بوده است و دانشجویان گروه علوم انسانی کمترین بهره را از این دوره‌ها برده‌اند در هر صورت تقویت این دوره‌ها از اولویهای جدی وزارت علوم می‌باشد.

با توجه به هزینه‌های سنگین اعزام دانشجویان، وضعیت مراجعت دانشجویان بورسیه و پی‌گیری تعهدات آنان چگونه بوده است؟

به اعتقاد من باید برای انسان‌ها شرایطی فراهم باشد که به اختیار خود محل کار و زندگی خود را انتخاب کنند، این یک اصل اولیه حقوق انسانی است و کسی را نمی‌توان مجبور کرد در جایی زندگی کند که مورد دلخواش نیست. اما در این میان این تکلیف نیز باید وجود داشته باشد فردی که به کشور و مردم خود مدیون است و بدهی دارد باید آن را جبران و پرداخت کند به عبارتی پرداخت حقوق دیگران نیز جزء وظایفی است که انسان‌ها باید نسبت به آن توجه داشته باشند پس ما از یک طرف حق زندگی داریم از طرف دیگر تکلیف رعایت حقوق مردم را. بنابراین سپردن تعهد برای بازگشت به کشور از جمله تکالیف و حقوقی است که دانشجویان باید نسبت به رعایت آن اقدام کنند. او باید به کشورش باز گردد تا به مردم خود خدمت کند. و اگر هم مایل نیست باید میزان بدهی خود را بپردازد و بعد در هر کجا که خواست زندگی کند. اگر دانشجویی به خارج از کشور رفته و تحصیلاتش را به پایان رسانده و مراجعت نکرده و مایل هم نیست مراجعت کند این فرد موظف است در اولین فرصت میزان بدهی‌های خود را به دولت پرداخت نماید. بعد در هر کجا که می‌خواهد برود زندگی کند. البته طبیعی است که انتظار ما این است که این سرمایه

شهریه‌های تحصیلی دانشگاه‌های خارج و ترغیب دانشجویان جهت اعزام به کشورها و دانشگاه‌های بدون شهریه (بدون از دست دادن کیفیت تحصیلی) امیدواریم با اعمال سیاست‌های فوق بتوانیم کلیه کسانی را که طی سالهای گذشته جهت اعزام پذیرفته شده‌اند بدون محدودیت بیشتر جهت تحصیل اعزام نمائیم.

با توجه به عدم برگزاری آزمون اعزام وضعیت اعزام دانشجویان به خارج چگونه خواهد بود؟

گشایش دوره‌های دکتری در داخل کشور و پررنگ شدن پژوهش در دانشگاه‌ها ضرورت بازنگری در شیوه‌های ارتباط علمی با مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی خارج از کشور را ایجاب می‌نماید. از سوی دیگر رشد چشمگیر دانشگاه‌ها در جهت استقلال و اداره امور دانشگاه توسط خود دانشگاه اقتضا می‌کند خود دانشگاه‌ها که بدنه اصلی وزارت علوم را تشکیل می‌دهند نقش تعیین کننده را در توسعه روابط علمی، خارج از کشور داشته باشند. به همین جهت برنامه اصلی عبارت از واگذار کردن برنامه ریزی جهت تامین هیات علمی مورد نیاز هر دانشگاه به خود دانشگاه است. اعم از اینکه نیروی مورد نیاز خود را از داخل و از طریق دکترای مشترک تامین نماید و یا بطور کامل دانشجوی بورسیه اعزام نماید. پیش بینی می‌شود در آینده برنامه توزیع اعتبارات به دانشگاه‌ها و واگذاری مدیریت هزینه آن برای تامین بهتر و بیشتر هیات علمی مورد نیاز خود به دانشگاه‌ها واگذار میگردد.

البته نباید نسبت به اعزام‌های کوتاه مدت تحقیقاتی غفلت نمود. اقدامات اساسی در اداره کل بورس جهت تسهیل در گردش کار و تحقق این دوره‌ها انجام شده است که بزودی دستور العمل مربوطه با اطلاعات کامل منتشر خواهد شد. قابل ذکر است که در سالهای ۷۵ تا انتهای ۸۱، ۶۰۵

وضعیت اعتباری ارزی و تعهدات و پیگیری آن و روند رو به رشد دانشجویان ایرانی در خارج از کشور از جمله موضوعاتی است، که اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج با جدیت تمام در صدد رفع مشکلات مربوط به آن هاست. برای کسب اطلاعات بیشتر در این باره با آقای دکتر فرهاد رحمتی مدیر کل اداره بورس و امور دانشجویان خارج مصاحبه‌ای انجام داده‌ایم که مشروح آن را در زیر می‌خوانید:

وضعیت اعتبارات ارزی اعزام در سال ۱۳۸۲ چگونه است؟

در سال ۱۳۸۲ به دلایل مختلفی از جمله تک نرخی شدن ارز با کاهش اعتبارات ارزی مواجه بوده و هستیم. به طوری که در ابتدای سال قادر به اعزام دانشجوی بورسیه به خارج نبودیم و حتی نسبت به توانایی پرداخت مقرری ارزی و شهریه دانشجویان موجود هم تردید داشتیم. قابل توجه است که در سال ۸۱ مصرف ارزی جهت اعزام دانشجوی به خارج ۲۰ میلیون دلار برای تامین هزینه‌های تحصیلی و زندگی نزدیک به ۱۲۰۰ دانشجوی بورسیه هزینه شده است و برای سال ۸۲ اعتبار ارزی ۱۸ میلیون دلار پیش بینی شده است که اداره کل بورس علاوه بر تلاش برای رفع کمبود موجود و تامین کسری ارزی از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و بخش‌های متولی در وزارت علوم ناچار شده است محدودیتهایی را اعمال نماید از جمله:

۱- عدم تمدید بورس کسانی که موفق به اعزام در مهلت قانونی خود نشده‌اند.
۲- ترغیب برای ادامه تحصیل در داخل کشور و ایجاد زمینه مناسب جهت جذب دانشجویان دکتری در دوره‌های داخل و نیز کمک به دانشگاه‌ها برای دادن پذیرش به دانشجویان بورسیه تبدیل خارج به داخل.
۳- کاهش هزینه‌ها از طریق کنترل

شد. در حال حاضر مشکلات دیگری از قبیل عدم جایابی، مشخص نبودن محل خدمت و... وجود دارد ولی با این حال سعی می شود که مشکلات دانشجویان مراجعه کننده سریع تر رفع شود.

با توجه به روند رو به رشد دانشجویان ایرانی در خارج از کشور آیا اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج نسبت به مشکلات آنها توجهی دارد؟

برای پاسخ این سوال بد نیست که اشاره ای به دانشجویان غیر بورسیه ایرانی خارج از کشور داشته باشیم. تعداد دانشجویان بورسیه به کل دانشجویان ایرانی در خارج از کشور به ده درصد هم نمی رسد. به عبارتی تعداد دانشجویان آزاد (غیر بورسیه) نسبت به دانشجویان بورسیه بسیار زیاد است. در برخی از کشور تعداد دانشجویان بورسیه ما ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر هستند، در حالی که تعداد دانشجویان غیر بورسیه به حدود ۲۰۰۰ نفر می رسد. یعنی صد نفر نسبت به دو هزار نفر، رقم بسیاری کمی است در کانادا، هند، روسیه و... چنین شرایطی را داریم. در واقع حدود پنج درصد دانشجوی بورسیه و ۹۵ درصد دانشجوی آزاد (غیر بورسیه) در خارج داریم. البته دانشجویان آزاد خود نیز دسته بندی شده اند، عده ای از مقطع لیسانس به بعد هستند تعدادی از دیپلم تا لیسانس هستند. برخی نیز از دانشگاه های خارجی بورس تحصیلی گرفته اند که هر کدام مشکلات خاص خود را دارند. مثلا عده ای قبل از سن سربازی به خارج مانند ارمنستان رفته اند و حالا به دلیل مشکل سربازی نمی توانند به کشور بازگردند که در نتیجه با مشکلات از این قبیل روبرو هستند یا این که مشکلات تامین مخارج زندگی، گرفتاری در دام موسسات غیر قانونی اعزام دانشجو، مشکلات امنیتی و... دارند. باز با این وجود اداره کل بورس درصد رفع مشکلات آن ها در آمده است. مثلا در سال ۸۲ برای حدود ۲۸۰ نفر از این افراد که قبل از سن سربازی به خارج رفته اند و حالا به خاطر مشکل سربازی نمی توانند به کشور بازگردند معرفی نامه گرفته است و این امر نشان دهنده روند رو به رشد تعداد دانشجویان ایران در خارج است و این اقتضا می کند تا مطالعات جدیدی در زمینه مشکلات دانشجویان خارج بکنیم.

می کنیم تا افرادی که به وزارت علوم تعهدی دارند بدون هیچ مشکلی به کشور بازگردند و مشکلات خود را رفع کنند و سپس برگردند.

احساس می کنیم که اگر آن ها به کشور بازگردند و با دانشگاه ها و مراکز آموزشی دیدار و ملاقات کنند و از نزدیک مسایل علمی در آن جا را مشاهده کنند برای ماندن در داخل کشور ترغیب خواهند شد و اگر بر اثر تبلیغات سوء دچار ذهنیت منفی نسبت به دانشگاه های داخلی شده اند با این مشاهدات نگرش آن ها عوض خواهد شد.

در سال های اخیرا میزان مراجعت دانشجویان به کشور در چه حدی بوده است؟

خوشبختانه در این اواخر مراجعت خیلی خوب بوده است و در مجموع وضعیتی ناهنجار نداشته ایم و طبیعی می دانیم که برخی از دانشجویان بنا به دلایل خاص خود به کشور باز نمی گردند ولی در هر صورت ما دیده ایم که بسیاری از آن ها بدون کمترین مشکل به کشور بازگشته اند و البته نباید ناگفته گذاشت دانشجویانی که وقتی به کشور باز می گردند در ابتدای مراجعت، با مشکلات زیادی از جمله مشکلات اداری روبرو هستند. مثلا اخیرا به یک دانشجو نامه ارسال کردیم که چرا نمی آیی تکلیف خود را روشن کنی؟ پس از ۱۵ روز جواب داده که من دو سال پیش برگشته ام ولی دانشگاه هنوز حکم استخدام من را نزده است. به هر حال اگر در دانشگاه های ما برای دانشجویان بازگشتی، اطمینان شغلی بوجود بیاید مشکل اصلی عدم بازگشت رفع خواهد شد. اگر دانشجو پس از فارغ التحصیلی و مراجعت به کشور تامین شغلی را احساس نکند دلسرد خواهد

گذاری که برای دانشجویان اعزامی صورت گرفته به کشور بازگردد و افراد به خدمات خود ادامه دهند. او پس از پرداخت بدهی هایش تعهدی نخواهد داشت و در انتخاب محل زندگی آزاد خواهد بود.

اداره کل بورس در تحقق این امر چه اقداماتی انجام می دهد؟

اخیرا اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج با بخش های مختلف هماهنگی های کافی و لازم را انجام داده از جمله تلاش کرده تا با بخش های مالی، حقوقی و... وزارت علوم تحقیقات و فناوری هماهنگی لازم در جهت رفع مشکلات تعهدات دانشجویان بورسیه انجام گیرد. بنابراین اگر دانشجوی بورسیه بی نمی خواهد به کشور بازگردد. باید از همان ابتدا تکلیف خود را روشن سازد، تا به موقع مسایل مربوط به او حل و فصل شود. تا این لحظه هماهنگی های لازم با امور مالی وزارت علوم انجام گرفته تا در اولین فرصت میزان بدهی های افراد مذکور را مشخص کند، با دفتر حقوقی نیز هماهنگی های لازم به عمل آمده تا پیگیری های حقوقی و قضایی را انجام دهد. به طور کلی اداره کل بورس توانسته در اولین فرصت تکلیف خود دانشجو را در زمینه بازگشت و یا عدم بازگشت مشخص کند. از سوی دیگر قبلا خدماتی از قبیل اعطای تسهیلات برای ورود و خروج به کشور داده نمی شد اما حالا این مشکل نیز رفع شده است و دیگر محدودیتی از سوی وزارت علوم برای ورود و خروج دانشجوی متعهد صورت نمی گیرد و اگر مراجع قضایی به این امر مبادرت کنند، این امر به رای آن مراجع مربوط است نه به وزارت علوم، حتی ما تشویق و ترغیب

شرایط پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه و تعویض وثیقه تشریح شد

سعی می‌شود که اقدام حقوقی و قضایی آخرین اقدام باشد. به همین لحاظ اداره کل بورس به صرف عدم مراجعت دانشجوی در تاریخ مقرر وی را مستنکف اعلام نمی‌کند، مگر زمانی که کاملاً مسجل باشد و یقین حاصل شود که دانشجو قصد مراجعت به کشور و ایفای تعهداتش را ندارد. بنابراین تا زمانی که موضوع برای پیگیری حقوقی به دفتر حقوقی اعلام شود، خود به خود مدت قابل توجهی زمان می‌برد. بعد از این که به دفتر حقوقی اعلام شد، تازه این مساله مطرح می‌شود که میزان بدهی دانشجوی مستنکف چقدر است و ما باید چه مبلغی را مطالبه کنیم؟ تعیین این بدهی هم نیاز به مکاتبات متعدد با داخل و خارج وزارت علوم دارد. این هم زمان می‌برد. بعد از این مرحله نیز ما بلافاصله اقدام به پیگیری قضایی نمی‌کنیم، بلکه ابتدا به دانشجو و ضامن اخطار می‌کنیم که یا تعهد اصلی را انجام دهد و یا خسارت را پرداخت نماید و مدت زمان متعارفی هم، برای مراجعت دانشجو یا ضامن منتظر می‌مانیم که این اقدام هم، مدت نسبتاً قابل توجهی وقت می‌برد. اگر دانشجو یا ضامن مراجعت نکردند یا در صورت مراجعت توافق حاصل نشد، آن‌گاه پیگیری قضایی شروع می‌شود و معمولاً جریان رسیدگی حقوقی در دادگستری هم یک جریان طولانی و تشریفاتی است که نیاز به زمان دارد. این جریان دیگر از اختیار ما خارج است و ما تابع تشریفات دادرسی و دادگاه هستیم و همه این امور باعث تاخیر در پیگیری می‌شود. البته اخیراً پیشنهادات و اقداماتی از طریق مراجع قانونی ارائه شده که در صورت تصویب نهایی جریان پیگیری این پرونده‌ها را کوتاه‌تر خواهد کرد.

به نظر شما رسیدگی به تعهدات دانشجویان بورسیه تا چه اندازه در مراجعت دانشجویان تأثیر گذار بوده و است؟

بگیر مراجعت به کشور و خدمت در داخل کشور است. پیگیری اجرای تعهد به این مفهوم به عهده ادارات کل بورس و نظارت و ارزیابی است. اما اگر دانشجوی بورسیه از ایفای این تعهد اصلی استنکاف نماید بر اساس قانون و سند تعهدی که اخذ گردیده تعهدی ثانوی برای او ایجاد می‌شود که عبارت است از جبران خسارات وارده به دستگاه بورس دهنده. اجرای این تعهد ثانوی را بعد از اعلام اداره کل بورس مبنی بر استنکاف دانشجو از ایفای تعهد اصلی، دفتر حقوقی پیگیری می‌نماید. پیگیری هم با اخطار به دانشجو و ضامن یا ضامنین شروع می‌شود و در صورت عدم مراجعت آنان به ناگزیر با تسلیم دادخواست به مراجع قضایی اجرای تعهدات پیگیری می‌شود.

علت تاخیر در پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه چیست؟

حقیقت امر این است که در مجموعه وزارت علوم سیاست این نیست که به سادگی دانشجوی مستنکف تشخیص داده شود و اقدامات حقوقی برای وصول مطالبات اتخاذ شود. به این خاطر معمولاً

دفتر حقوقی و پیگیری تعهدات دانشجویان وزارت علوم از جمله بخش‌های مهمی است که دانشجویان بورسیه و ارز بگیر همواره با آن سروکار دارند. این بخش چنان که از نام آن پیدا است، مسایل حقوقی و قضایی مربوط به تعهدات دانشجویان بورسیه را بررسی و پیگیری می‌کند بدین ترتیب تلاش می‌نماید تا سرمایه گذاری‌های وزارت متبوع در امر اعزام دانشجو به بار بنشیند، برای آگاهی از فرایند قضایی و حقوقی این بخش با آقای دکتر مرتضی شهبازی نیا مدیر کل آن به گفتگو نشستیم. ایشان مدرک دکتری خصوصی خود را از دانشگاه تربیت مدرس گرفته و پیشتر مدیر کل حقوقی سازمان تامین اجتماعی، رییس مرکز تحقیقات شورای نگهبان، کارشناس حقوقی وزارتخانه‌های بازرگانی و جهاد کشاورزی بوده است. آن چه که در پی می‌آید مصاحبه مفصل "نمود" با ایشان است:

مسئولیت پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه و ارزیگیر بر عهده کیست؟

تعهد اصلی دانشجویان بورسیه و ارز

اگر منظور پیگیری حقوقی و وصول مطالبات است، باید بگوییم که تاثیر چندانی نداشته و ندارد و این به تجربه ثابت شده است.

میزان عدم مراجعت دانشجویان بورسیه چه اندازه است و آیا شما آن را طبیعی می‌دانید؟

بسته به کشور محل تحصیل دانشجویان، میزان عدم مراجعت متفاوت است. متأسفانه در برخی کشورها آمار بسیار بالاست و اصلاً طبیعی نیست. البته آمار دقیق را ما نداریم بلکه این آمار طبیعتاً در اختیار اداره کل محترم بورس و امور دانشجویان خارج است. ما از درصد مراجعت کنندگان اطلاع چندانی نداریم و بیشتر، افراد مستنکف برای پیگیری حقوقی به ما معرفی می‌شوند. در هر حال به نظر من آمار مستنکفین بالاست و به عنوان یک مشکل ملی (با توجه به این که این افراد معمولاً نخبگان جامعه هستند) قابل طرح و توجه است.

به نظر شما علت عدم مراجعت بعضی از دانشجویان بورسیه چیست؟

به نظر من نمی‌توان علت مشخصی را برای عدم مراجعت بورسیه‌ها ذکر کرد، بلکه مجموعه عوامل و عللی در این امر دخیل هستند، که غالب آن‌ها هم خارج از حوزه وظایف و اختیارات وزارت علوم می‌باشند. برخی از این عوامل حتی مربوط به داخل کشور هم نیست. برای مثال امکاناتی که در کشور محل تحصیل برای فرد فراهم می‌شود و سطح رفاه در آن کشور هم تاثیر قابل توجهی در بازگشت یا عدم بازگشت دارد. در داخل هم عوامل متعدد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و حتی سیاسی در تصمیم‌گیری بورسیه شده‌ها برای مراجعت یا عدم مراجعت دخالت دارد. از بعد اقتصادی من نقش عواملی نظیر شرایط شغلی در داخل کشور و میزان دستمزدها را بسیار موثر می‌دانم.

آیا رفع مشکلات مربوط به کار می‌تواند در مراجعت دانشجویان بورسیه موثر باشد؟

حتماً تاثیر دارد، لیکن به طور قطع

مشکل را حل نخواهد کرد، بلکه به عوامل دیگر هم باید توجه شود. گذشته از عوامل دیگری که خارج از وزارت علوم است، از لحاظ کاری علاوه بر رفع مشکل جایابی، تمهید شرایط فعالیت علمی مناسب در دانشگاه‌ها، واقعی شدن سطح درآمد اعضای هیات علمی با توجه به وضعیت تورم و هزینه‌ها، فراهم شدن زمینه استفاده کامل شخص از توانایی‌های علمی خود، تامین مسکن مناسب در بدو ورود مراجعت کنندگان و اقداماتی نظیر این‌ها می‌تواند آمار مراجعت به کشور را افزایش دهد.

به نظر من نمی‌توان علت مشخصی را برای عدم مراجعت

بورسیه‌ها ذکر کرد، بلکه مجموعه عوامل و عللی در این امر دخیل هستند، که غالب آن‌ها هم خارج از حوزه وظایف و اختیارات وزارت علوم می‌باشند

آینده را چگونه ارزیابی می‌کنید آیا مشکل مراجعت دانشجویان بورسیه رفع خواهد شد؟

ارزیابی آینده کار ساده‌ای نیست و نیازمند تسلط به عوامل و شرایط تعیین کننده می‌باشد. لیکن خوشبختانه الان در مجموعه وزارت علوم و سایر مدیران عزم مناسبی برای رفع مشکلات البته در حد مقدمات دید می‌شود که دلگرم کننده است.

آیا دانشجویان مستنکف که هنوز بر اساس رای دادگاه ممنوع الخروج نمی‌باشند محدودیتی برای ورود و خروج از کشور دارند؟

از نظر حقوقی خیر. مشکلی ندارند. لیکن برخی از دانشجویان طبیعتاً با گذر نامه دانشجویی از کشور خارج شده‌اند و وضعیت خدمت سربازی آنان روشن نیست. این دسته افراد اگر از ایفای تعهدات استنکاف نمایند، طبیعتاً با مشکلاتی از حیث ورود و خروج مواجه هستند که البته با هماهنگی که از طرف مسولان ذریبط وزارت خانه با وزارت خارجه صورت گرفته و مکاتبات وزارت خارجه با نمایندگی‌های خارج از کشور بسیاری از مشکلات در این رابطه مرتفع شده است. در هر حال از نظر پیگیری حقوقی تعهدات دانشجویان بورسیه، مشکلی برای ورود و خروج وجود ندارد.

شرایط تعویض وثیقه چگونه است؟

دانشجویان عزیز که بنا به دلایلی ناگزیر به تعویض ملک مورد وثیقه هستند می‌توانند به دفتر حقوقی مراجعه کنند. ما وضعیت ملک جایگزین را بررسی می‌کنیم و در صورتی که ارزش کافی داشته باشد، با تعویض ملک موافقت می‌کنیم. به طور کلی تعویض وثیقه غیر از موضوع ارزش ملک، قید و شرط خاص دیگری ندارد.

شرایط تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی چگونه است؟

برای تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی، متعهد خدمت بایستی اولاً به کشور مراجعت کرده و مشغول به کار شده باشد. ثانیاً وضعیت استخدامی وی حداقل رسمی آزمایشی باشد. ثالثاً مدت متعارفی از شروع به کار وی گذشته باشد. در این صورت معمولاً دانشگاه محل خدمت در خواست متقاضی را به انضمام گواهی کار به اداره کل بورس اعلام می‌کند. اداره کل بورس هم در صورت وجود شرایط، شخص را برای اخذ تعهد کارمندی و فک وثیقه به دفتر حقوقی معرفی می‌کند. ما هم پس از آن که متقاضی تعهد کارمندی را براساس فرمی که وجود دارد ارائه داد، به دفتر اسناد رسمی اعلام می‌کنیم که ملک فک رهن شود.

چند درصد پرونده‌های اخذ خسارت که در دادگاه‌ها هستند به نتیجه رسیده‌اند؟

آمار دقیقی نمی‌توانم ارائه کنم ولی نسبت پرونده‌هایی که به نتیجه مطلوب وزارت خانه نرسیده به پرونده‌هایی که مطالبات دولت وصول شده، بسیار اندک است. به عبارتی ما در بیشتر پرونده‌ها به نتیجه رسیده‌ایم.

چه تعداد پرونده در دادگاه هادر حال رسیدگی است؟

بهرتر است آمار اعلام نکنیم ولی متأسفانه تعداد پرونده‌هایی که در دادگاه‌ها مطرح است، به نسبت بالاست.

شرایط ملکی که در رهن وزارت علوم است چگونه باید باشد؟

ملکی که برای وثیقه معرفی می‌شود بایستی اولاً براساس نظر کارشناس، به میزانی که اعلام می‌شود، ارزش داشته باشد. در حال حاضر بورسیه‌ها، ملکی که معرفی می‌کنند باید حداقل ۱۵ میلیون تومان ارزش داشته باشد که البته این رقم ممکن است در سال‌های بعد تغییر کند. ثانیاً ملک مسکونی باشد ثالثاً، قابلیت نقل و انتقال از نظر حقوقی داشته باشد بنابراین برای مثال ملکی که توسط اشخاص دیگر توقیف شده، قابل ترهین نیست.

آیا ملکی که در رهن بانک است می‌تواند در رهن وزارت علوم نیز باشد؟

املاکی که در رهن اشخاص دیگر نظیر بانک هست، در آینده ممکن است اشکالاتی را هم برای وزارت متبوع و هم برای مالک ملک و مرتهن اول فراهم کند. به این خاطر ما تاکید می‌کنیم که ملک حتماً آزاد باشد و در رهن شخص دیگری نباشد. روش کلی ما همین است.

ضامنین دانشجویان مستنکف ارزبگیر برای آزاد کردن سندها آیا کافی است فقط مبلغ وثیقه را بپردازند؟ یعنی آیا باید ۵۰۰ هزار تومان بپردازد تا سند آزاد شود یا نه؟ وضعیت دانشجوی چه می‌شود؟ آیا علیه او اعلام جرم می‌شود یا ممنوع الخروج می‌گردد؟

خیر. براساس مفاد اسناد تعهد ضامن

مکلف به جبران کلیه خسارات است و ماده ۳۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت هم صراحتاً تاکید دارد که ارزش ریالی روز ارزهای دریافتی را دانشجوی یا ضامن باید بپردازد. در موارد معدودی که برخی محاکم با استنباط‌های حقوقی خاص، ضامن را فقط متعهد به تادیه مبلغ مندرج در سند می‌دانند، ما به ناگزیر علیه خود دانشجوی اقدامات قضایی را پیگیری می‌کنیم.

اطلاعات مربوط به نحوه اخذ تضمین از دانشجویان خارج از کشور

میزان تضمین از سیصد میلیون ریال تا نهصد میلیون ریال (بستگی به کشور محل تحصیل دارد)

۱- وثیقه ملکی (واحد مسکونی) مطابق فرم پیوست به ارزش حداقل یکصد و پنجاه میلیون ریال با نظر کارشناسی رسمی دادگستری

۲- تعهد کارمندی مطابق فرم پیوست با ضمانت ۳ نفر کارمند رسمی قطعی شاغل دولت

۳- چک کارمندی که یکی از ۳ نفر ضامن فوق صادر و بقیه ضامنین و دانشجوی باظهر نویسی مبلغ چک را ضمانت خواهند نمود. چک در وجه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدون هیچ گونه توضیح اضافی.

۴- ضمانت همسر دانشجوی قابل پذیرش نیست و به تبع آن چک ایشان نیز مورد قبول نمی‌باشد.

تبصره ۱: چک از طرف دانشجوی به هیچ وجه قابل قبول نمی‌باشد.

تبصره ۲: در صورتی که ارزش وثیقه ملکی با نظر کارشناس رسمی دادگستری حسب مورد معادل تضمین لازم باشد نیازی به موارد بند ۲ و ۳ نمی‌باشد.

۵- نامه نمایندگی جهت اخذ لازم به دانشگاه‌ها که ملک مورد وثیقه در آنجا قرار دارد صرفاً برای یک بار صادر می‌شود.

۶- رهن مازاد در موارد استثنایی و با موافقت دفتر حقوقی امکان پذیر است.

مدارک مورد نیاز جهت ارائه به دفتر حقوقی

الف- اصل سند وثیقه ملکی (بنچاق)
ب- اصل سند تعهد کارمندی

ج- چک کارمندی (در وجه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدون هیچ گونه توضیح)
د- کپی احکام استخدامی ۳ نفر ضامن موصوف
و- کپی اسناد تعهد بندهای الف و ب به اندازه ۳
ز- کپی سند مالکیت

فعالیت های دفتر حقوقی در یک نگاه

● اقامه دعوی، تعقیب و دفاع از دعوی کیفری و حقوقی مطروحه در مراجع ذیصلاح.

● نظارت مداوم بر جریان رسیدگی‌های قضایی و حقوقی بین‌المللی مربوط و طرح و اقامه دعوی بین‌المللی در صورت لزوم و تعقیب و دفاع از دعوی مزبور در مراجع صلاحیت دار بین‌المللی.

● تقاضای صدور اجرائیه نسبت به مفاد اسناد لازم اجرا یا در حکم آن و تعقیب عملیات اجرایی تا وصول مطالبات وزارت خانه و موسسات وابسته، تحویل و تملک اراضی و ساختمان‌های مورد نیاز و رفع کلیه مشکلات حقوقی املاک وزارت خانه و موسسات وابسته با همکاری دستگاه‌ها و واحدهای ذیربط.

● بررسی و اظهار نظر حقوقی در مورد پیش نویس کلیه قراردادهای داخلی بین‌المللی مربوط به اسناد و مدارک تعهدآور منضم به آن با در نظر گرفتن منافع وزارت خانه و موسسات وابسته و کلیه جوانب حقوقی.

● انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت لزوم به نمایندگی از طرف وزارت خانه.

● تهیه و تنظیم قراردادهای نمونه (تیپ) و موردی و صدور دستورالعمل به منظور ایجاد وحدت رویه در انعقاد قراردادها.

● رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به ادعاهای طرفین قرارداد و کلیه اختلافات ناشی از تعبیر و تفسیر مفاد قرارداد بر حسب موازین قانونی و موارد ارجاعی از طرف مقام مافوق وزارت خانه و موسسات وابسته.

● صلح و سازش در دعاوی و اختلافات، انصراف از اقامه دعوی یا تعقیب آن، ارجاع به داوری حسب قوانین و مقررات با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

● انجام مذاکرات اصلاحی با طرف

دعوی (قبل از اقامه دعوی) و امضای صورت جلسه های مربوط با رعایت مقررات قانونی و مصالح کلی وزارت خانه و موسسات وابسته.

● انعقاد قرارداد با وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی بر حسب نیاز طبق مقررات جهت انجام امور حقوقی و اقامه دعوی پس از تأمین بار مالی.

● تعقیب و دفاع از دعاوی و شکایات اشخاص علیه وزارت خانه و موسسات وابسته در دیوان عدالت اداری و هیات های تشخیص و حل اختلاف کارگری و سایر جوامع حقوقی و قانونی.

● مطالعه و بررسی و عندالزوم تجدید نظر در فرم های حقوقی و تعهدآور جاری در واحدهای تابعه و موسسات وابسته به وزارت خانه.

● پاسخ به کلیه استعلام های حقوقی و قضایی جاری ارایه خدمات مشورتی و اظهار نظر حقوقی که در حیطه وظایف دفتر امور مجلس و واحدهای دیگر وزارت خانه نباشد.

● بررسی، رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به عریضه ها و شکایاتی که از طرف دفتر ارزشیابی بازرسی و رسیدگی به شکایات واصل می گردد.

● گردآوری و طبقه بندی کلیه قوانین، ضوابط، مقررات و دستورالعمل های داخلی قضایی و حقوقی که با موضوع کار وزارت خانه مربوط می شود و نیز منابع حقوقی و ماخذ و قضایی و بین المللی در صورت لزوم.

● ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در امور حقوقی و قضایی در وزارت خانه.

● مطالعه و بررسی درباره مشکلات اجرایی امور حقوقی جاری وزارت خانه و موسسات و ارایه پیشنهاد های مفید در جهت رفع مشکلات موجود.

● سایر موارد حقوقی و قضایی ارجاعی از طرف مقام مافوق.

فعالیت های مورد عمل در دفتر حقوقی

● اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورسیه خارج از کشور و اعزام با هزینه شخصی.

● اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورس داخل.

● تعویض وثیقه ملکی دانشجویان شاغل به تحصیل یا فارغ التحصیلان

بورسیه که به کشور مراجعه نمودند.

● تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی فارغ التحصیلانی که قسمتی از تعهدات خود را انجام داده اند.

● فک رهن از اسناد تعهد تنظیمی با درخواست اداره بورس مبنی بر انجام تعهد.

● وصول مطالبات از دانشجویان مستنکف بورسیه به استناد بنده تبصره ۱۷ قانون بودجه کل کشور.

● تقسیط بدهی بدهکاران وزارت متبوع و کسب مجوز از وزارت امور اقتصادی و دارایی. در صورت عدم توافق با متعهد یا ضامنین (دانشجویان مستنکف).

● تهیه دادخواست علیه مستنکفین و ارائه به دادگاه و شرکت در جلسات دادگاه و دفاع از موارد مطرح شده.

● تعقیب و دفاع از دعاوی و شکایات اشخاص علیه وزارت خانه و موسسات وابسته در دیوان عدالت اداری و هیات های تشخیص و حل اختلاف کارگری و سایر مراجع حقوقی و قانونی.

● بررسی وضعیت دانشجویان مستنکف (داخل کشور بورس داخل - لغو تعهد دبیری آموزش رایگان).

● تقسیط بدهی و اخذ سند محضری از دانشجویان متقاضی لغو تعهد دبیری و آموزش رایگان

● صدور اجرائیه جهت وصول بدهی از مستنکفین تعهد خدمت دبیری، آموزش رایگان بورس داخل.

● انتقال تعهدات دانشجویان بورسیه که جذب دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی نگردیده اند به سایر وزارت خانه ها و سازمان ها و در بعضی موارد لغو تعهد ایشان.

● رسیدگی به سایر دعاوی مطروحه علیه وزارت متبوع که در دادگاه های عمومی مطرح گردیده.

● رسیدگی به اختلافات دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و تحقیقات وابسته.

● طرح های پیشنهادی به هیات محترم دولت، (درخواست کسب مجوز اشتغال موقت جهت افراد بازنشسته و باز خرید موضوع ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی جهت اشتغال در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی).

● پاسخگویی به استعلامات دانشگاه ها و موسسات و واحدهای وابسته به وزارت متبوع و سایر وزارت خانه ها، سازمان ها و مراجع قضایی.

● مراجعه به دفاتر اسناد رسمی جهت امضا اسناد و دفاتر.

● بررسی و رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به عریضه ها و شکایاتی که

از سوی دفتر ارزشیابی، بازرسی و رسیدگی به شکایات واصل می گردد.

عملکرد فعالیت های دفتر حقوقی در سال ۱۳۷۹

- تعداد نامه های وارده ۱۱۷۳۱ عدد.
- تعداد نامه های صادره ۱۱۸۰۰ عدد.
- فک رهن از اسناد ۲۸۰ مورد.
- فیش های وصولی آموزش رایگان و لغو تعهد دبیری، ۹۰۲ فقره.
- فسخ سند ۹۵ مورد
- پیگیری ۲۶۵۴ مورد.
- اخطار، ۳۵۰ مورد.
- صدور اجرائیه و اخطار، ۱۵۴ مورد.
- تعویض وثیقه ۷۵ مورد.
- اخذ سند متعهد ۶۷ مورد.
- وصولی، ۷۵۴ مورد (وصولی از دانشجویان مستنکف خارج از کشور).

گردش کار:

گردش کار فعالیت اخذ اسناد از دانشجویان بورسیه خارج از کشور و اعزام با هزینه شخصی.

۱- امور دانشجویان و اداره بورس ها طی نامه ای دانشجو را به دفتر حقوقی معرفی می نماید.

۲- دانشجو به دفتر حقوقی مراجعه نموده و نامه ای به کارشناس ذریبطه ارایه می نماید.

دفتر حقوقی با توجه به شرایط دانشجو جهت معرفی وثیقه، در صورتی که ملک در تهران باشد، فرد را به کارشناس رسمی دادگستری جهت ارزیابی ملک، معرفی می نماید.

۳- بعد از ارزیابی ملک، فرد مجدداً به دفتر حقوقی مراجعه می کند.

۴- در صورتی که ملک دارای وام بانکی باشد، دفتر حقوقی با بانک مکاتبه نموده تا جهت رهن مازاد ملک، اقدام ضروری انجام گیرد.

۵- در صورتی که ملک در رهن نباشد، دفتر حقوقی طی نامه ای فرد را به دفتر خانه رسمی معرفی می کند.

۶- برای باقی مانده تضمین، یک تعهد کارمندی از فرد متقاضی دریافت می گردد. (چک کارمندی)

۷- دانشجو متقاضی جهت اخذ اسناد تعهد ملکی و کارمندی به دفتر خانه اسناد

رسمی معرفی می گردد.

۸- پس از ثبت اسناد لازم در دفاتر مذکور، نماینده دفتر حقوقی جهت امضا از سوی وزارت خانه در دفتر خانه حضور می یابد.

۹- بعد از تنظیم اسناد، متقاضی به دفتر حقوقی مراجعه می نماید.

۱۰- کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی، اسناد را مورد بررسی قرارداد تایید می کند و در خصوص اخذ تضمین، طی نامه ای به اداره بورس ها اطلاع می دهد.

در صورتی که ملک در شهرستان باشد، از طرف دفتر حقوقی، با دانشگاهی که ملک در آن شهرستان قرار دارد مکاتبه و ارسال می شود و فرد متقاضی همراه با مدارک و فرم مربوطه به آنجا مراجعه می نماید.

۱۱- دانشجو متقاضی مدارک، نامه و فرم را به دانشگاه ذریبط ارایه می کند.

۱۲- دانشگاه به عنوان نماینده وزارت خانه امور مربوط را انجام داده و اسناد لازم را توسط فرد متقاضی به دفتر حقوقی ارسال می کند.

۱۳- دانشجو متقاضی اسناد را به کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی ارایه نموده تا امور مربوطه در مورد آن انجام گیرد.

۱۴- دفتر حقوقی اسناد را بررسی، تطبیق و تایید نموده و مراتب را جهت انجام امور بعدی به اداره بورس ها منعکس می نماید.

۱۵- بقیه امور، در اداره بورس ها انجام خواهد گردید.

گردش کار فعالیت «اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورس داخل»

۱- دانشجو متقاضی به اداره بورس داخل مراجعه می نماید.

۲- اداره بورس، فرم تعهد را جهت تکمیل و انجام امور مربوطه به فرد مذکور ارایه می کند.

۳- متقاضی فرم را دریافت نموده و به دفتر خانه اسناد رسمی مراجعه می نماید.

۴- اسناد مذکور در دفترخانه مورد بررسی قرار گرفته و سپس تنظیم می شود.

۵- اسناد تنظیم شده به متقاضی ارایه می گردد تا به دفتر حقوقی تسلیم گردد.

۶- متقاضی به دفتر حقوقی مراجعه نموده و اسناد را به کارشناس ذریبط تسلیم

می نماید.

۷- دفتر حقوقی اسناد را با فرم تعهد دریافتی قبل بررسی و تطبیق می دهد.

۸- پس از تایید فرم و اسناد، مدارک به اداره بورس ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت «تعویض و وثیقه ملکی دانشجویان شاغل به تحصیل یا فارغ التحصیل بورسیه که به کشور مراجعت نمودند»

۱- بورسیه های شاغل به تحصیل و یا فارغ التحصیل بورسیه که به ایران مراجعت نموده اند برای ملک مورد وثیقه ضامنین به دفتر حقوقی مراجعه می کنند.

۲- دفتر حقوقی تقاضای ایشان را دریافت نموده و برای اداره بورس ها منعکس می نمایند.

۳- متقاضی مدارک را به اداره بورس ها تسلیم نموده در مورد بررسی قرار می گیرند و مراتب به دفتر حقوقی اعلام می گردد.

۴- دفتر حقوقی پس از اعلام نتیجه و تایید اداره بورس، اقدام به ارزیابی ملک مورد وثیقه می نماید ارزیابی توسط کارشناس رسمی دادگستری صورت می گیرد.

۵- پس از ارزیابی ملک مذکور، نتیجه توسط ضامن یا متقاضی به دفتر حقوقی ارایه می شود

۶- دفتر حقوقی، نتیجه را مطالعه و بررسی نموده پس از بررسی مدارک، متقاضی را جهت تنظیم سند وثیقه (تعویض وثیقه) به دفترخانه رسمی معرفی می کند.

۷- دفترخانه مدارک را دریافت نموده و اقدام به تنظیم اسناد ذریبط می نماید.

۸- پس از تنظیم اسناد مورد نظر، نماینده دفتر حقوقی، اسناد را امضا می کند.

۹- اسناد پس از امضا تحویل متقاضی شده تا به دفتر حقوقی مراجعه نماید.

۱۰- دفتر حقوقی اسناد را یا فرم های تحویلی از سوی دفتر، تطبیق نموده و تایید می نماید.

۱۱- اسناد پس از تایید جهت مسیر مراحل بعدی به اداره کل بورس ها ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی فارغ التحصیلانی که قسمتی از تعهدات خود را انجام داده اند

۱- فارغ التحصیلان خارج از کشور به

دانشگاه ذریبط مراجعه و تقاضای تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی می نمایند.

۲- دانشگاه مراتب را به اداره کل بورس ها منعکس می نماید.

۳- اداره کل بورس ها مدارک را بررسی نموده و با ضوابط مربوطه تطبیق می نماید و پس از بررسی و تایید برای دفتر ارسال می کند.

۴- متقاضی مدارک را به کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی تسلیم نموده تا اقدامات ضروری، صورت گیرد.

۵- دفتر حقوقی یک فرم تعهد کارمندی به متقاضی ارایه می نماید تا ضمن مراجعه به دفتر اسناد رسمی با ضمانت دو نفر کارمند رسمی - قطعی، تنظیم گردد.

۶- بعد از ارایه سند تنظیمی به دفتر حقوقی مفاد سند توسط مذکور تطبیق داده می شود

۷- دفتر حقوقی نامه ای تحت عنوان فک رهن ملک برای دفترخانه ای که امور ملک در آن تنظیم گردیده، درخواست و ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت فک رهن از اسناد تنظیمی با درخواست اداره بورس مبنی بر انجام تعهدات

۱- فارغ التحصیلانی که تعهدات آن ها در قبال استفاده از بورس تحصیلی وزارت خانه یا سازمان به اتمام رسیده به دانشگاه ذریبط مراجعه نموده و گواهی لازم را تسلیم می نمایند.

۲- دانشگاه مدارک را مورد مطالعه و بررسی قرار داده تایید می کند و نتیجه را طی نامه ای به اداره بورس منعکس می نماید.

۳- اداره بورس پس از بررسی مدارک مذکور، آن ها را تایید و توسط فرد متقاضی به دفتر حقوقی ارسال می کند.

۴- دفتر حقوقی مدارک و نامه مذکور را دریافت نموده بررسی می کند و طی نامه ای درخواست فک رهن ملک را برای دفترخانه اسناد رسمی تنظیم و ارسال می نماید.

۵- رونوشت مراحل برای اداره بورس ارسال می گردد.

دستورالعمل پرداخت هزینه های (ارزی و ریالی) دانشجویان بورسیه هزینه شخصی و تحقیقاتی در سال ۸۲

۱- پرداخت علی الحساب مقرر

تحصیلی:

میزان علی الحساب مقرر تحصیلی معادل چهار ماه مقرر تحصیلی همسر و فرزندان بر مبنای جدول مقرر تحصیلی تعیین گردیده است. پرداخت مقرر تحصیلی ماه به صورت نقدی در داخل کشور بلامانع است.

۲- هزینه های ضروری اولیه:

به منظور تامین هزینه های ضروری اولیه دانشجویان اعزامی، معادل یک ماه از محل اعتبارات وزارت و یک ماه با پرداخت ریال توسط دانشجو مقرر تحصیلی و ارز مقرر همسر و فرزندان (در صورت تعلق) تعیین گردیده است، که هنگام عزیمت دانشجو و همسر و فرزندان وی پس از درج در گذرنامه به صورت نقد به آنان پرداخت می گردد، پرداخت مزبور فقط برای یک نوبت و از محل اعتبارات وزارت تامین می گردد.

۳- مقرر تحصیلی:

مقرر تحصیلی دانشجویان براساس جدول مقرر تحصیلی و ارز مقرر همسر (اعم از زن یا شوهر) به میزان ۶۰ درصد مقرر و ارز مقرر فرزندان به میزان ۳۰ درصد مقرر برای هر فرزند (حداکثر تا دو فرزند) در وجه یا به حساب دانشجو در کشور محل تحصیل وی قابل انتقال می باشد، پرداخت ارز مقرر همسر و فرزندان منوط به تایید اقامت آنان در کشور محل تحصیل خواهد بود.

لازم به ذکر است مبالغی که به صورت علی الحساب پرداخت می گردد از ارز متعلقه کسر می گردد.

تبصره ۱: مقرر و علی الحساب به میزان معادل ریالی نرخ ارز مصوب، به

صورت ارز رایج کشور محل تحصیل مربوطه قابل پرداخت می باشد.

تبصره ۲: حق تاهل دانشجویانی که همسرانشان از بورس همراه استفاده می نمایند صد درصد و مقرر همسر دانشجویانی که همسرانشان با هزینه شخصی ادامه تحصیل می دهند ۷۵ درصد مقرر همسر پرداخت می گردد.

تبصره ۳: انتقال مقرر تحصیلی و شهریه معوقه سال های گذشته آن دسته از دانشجویانی که بنا به دلایلی موجه و به تشخیص وزارت، ظرف مدت مقرر نسبت به انتقال مبالغ متعلقه اقدام ننموده اند طبق مقررات بلامانع می باشد.

تبصره ۴: چنانچه دانشجو با تلاش بیشتر موفق به اتمام تحصیل قبل از اتمام مهلت بورس خود گردد و به کشور مراجعت نماید مقرر تحصیلی وی تا پایان مهلت بورس قابل پرداخت خواهد بود.

۴- شهریه تحصیلی:

پرداخت شهریه تحصیلی با گواهی دانشگاه پس از تایید مقامات کنسولی جمهوری اسلامی ایران با نمایندگی های علمی دانشجویان در محل و در وجه دانشگاه، موسسه آموزشی ذیربط با دفتر سرپرستی و یا در صورت پرداخت توسط دانشجو در صورت ارایه رسید، در وجه دانشجو و یا نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در محل به نرخ روز مجاز می باشد.

تبصره: پیش پرداخت ثبت نام کلاس زبان و شهریه دانشگاهی اولیه در وجه دانشگاه یا نمایندگی جمهوری اسلامی ایران و یا سرپرستی دانشجویان بلامانع است.

۵- هزینه لوازم و تجهیزات کمک آموزشی:

پرداخت هزینه جهت خرید لوازم و تجهیزات کمک آموزشی از قبیل کتاب و نرم افزاری و رایانه به دانشجویانی که از سال ۱۳۸۲ به بعد اعزام می شوند و مدت بورس آن ها بیش از یک سال است یک بار در طول تحصیل به میزان معادل هزار دلار پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱: دانشجویانی که قبلا از هزینه خرید کتاب و رساله استفاده نموده اند پس از کسر مبلغ دریافتی تا سقف مزبور قابل پرداخت می باشد.

تبصره ۲: دانشجویانی که در دو مقطع از بورس تحصیلی استفاده می نمایند فقط یک نوبت مجاز به استفاده از هزینه فوق می باشند.

۶- هزینه خرید بلیط:

۶-۱: هزینه خرید بلیط رفت اولیه و بازگشت داریم از تهران تا محل تحصیل و بالعکس با ارایه لاشه بلیط و یا رسید شرکت هواپیمایی مربوطه و یا معادل نرخ اعلام گردیده از دفاتر هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران در وجه دانشجو یا دفاتر سرپرستی قابل پرداخت است.

۶-۲: بلیط مسافرت به ایران و بازگشت به کشور محل تحصیل جهت دانشجو و افراد تحت تکفل برای یک بار در طول تحصیل (میان دوره) بلامانع است.

تبصره: هزینه بلیط میان دوره فقط برای دوره های دکتری می باشد.

۶-۳: هزینه خرید بلیط بابت ارایه مقاله در گردهمایی یا کنفرانس های علمی داخل کشور با مجوز وزارت متبوع برای دانشجو فقط برای یک بار در طول تحصیل بلامانع است.

تبصره: پرداخت معادل ریالی هزینه بلیط مراجعت داریم به نرخ هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران از محل تحصیل به تهران به دانشجویان پس از مراجعت

بلامانع می باشد.

۴-۶: پرداخت هزینه بلیط رفت و برگشت به خانواده دانشجوی بورسیه دوره تحقیقاتی از تهران به محل تحصیل دانشجوی یک بار در طول دوره.

۵-۶: صدور بلیط بازگشت دایم از مسیر جده یا سوریه به دانشجویانی که ظرف مدت سه ماه پس از اتمام مهلت بورس به کشور باز گردند، بانظر نماینده علمی بلامانع می باشد.

۶-۶: پرداخت هزینه بلیط بازگشت دایم برای فرزندان دانشجویان بورسیه خارج از کشور که پس از اتمام مهلت بورس در کشور محل تحصیل متولد گردیده اند، بلامانع است.

۷- هزینه بیمه و خدمات درمانی:

پرداخت هزینه های بیمه دانشجویان در صورتی که کلیه دانشجویان بورسیه شاغل به تحصیل در یک کشور و خانواده آنان به نحو مناسبی تحت پوشش بیمه خدمات درمانی شرکت های بیمه داخل کشور و یا شرکت های بیمه خارجی از طریق نمایندگی های علمی خارج از کشور قرار گیرند، بلامانع است. در غیر این صورت انتقال ارز بابت حق بیمه سالانه تا سقف معادل ۵۰۰ دلار برای دانشجویان و اعضا خانواده وی (به میزان ۵۰۰ دلار برای هر نفر) در وجه دانشجوی یا دفاتر سرپرستی مجاز می باشد.

تبصره: در موارد ضروری و خاص هزینه های درمانی که از طریق بیمه قابل جبران نمی باشد با تایید سرپرستی و اداره کل بورس قابل پرداخت می باشد.

۸- در صورت تغییر کشور محل تحصیل و یا انصراف از تحصیل، دانشجوی موظف است ارزهای اضافه دریافتی را مسترد نماید و یا در طول تحصیل در کشور جدید مستهلک گردد و یا مدت تحصیل وی در کشور محل تحصیل جدید بانظر اداره کل بورس پس از کسر مدت تحصیل اولیه (مدت اقامت در کشور اول) تعیین گردد.

۹- هزینه تحصیلی (شهریه و بهای کتاب) فرزندان دانشجویان طبق مصوبه شماره ۱۶۱۲/ت/۲۰۰۹ مورخ ۸۱/۳/۲۵ هیات محترم وزیران، در طول مدت

تحصیل و پس از تایید نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کشور قابل پرداخت می باشد.

۱۰- دانشجویان بورسیه بلند مدت در هر سال می توانند از یک ماه مرخصی و خانواده ایشان از دو ماه مرخصی استفاده نمایند. در این مدت مقرری ارزی به آنان تعلق خواهد گرفت.

تبصره: خانواده دانشجویان بورسیه شاغل به تحصیل در کشور هند به علت شرایط ویژه جوی می توانند به مدت سه ماه در سال به ایران مسافرت نمایند و از مقرری ارزی نیز استفاده نمایند.

۱۱- خانواده دانشجویان بورسیه کامل که در شش ماه آخر مهلت بورس دانشجوی به کشور مراجعت دایم نمایند می توانند از مقرری ارزی استفاده نمایند.

هزینه بلیط میان دوره فقط برای دوره های دکتری می باشد

۱۲- هزینه بلیط رفت و برگشت خانواده دانشجویان ترددی برای یک بار در طول دوره بلامانع می باشد
تبصره: پرداخت سه ماه مقرری متاهلی یک بار در طول دوره به دانشجویان بورسیه ترددی بلامانع است.

۱۳- دانشجویانی که به علت ممتاز بودن با تایید نمایندگی های علمی دانشجویان در خارج از کشور موفق به اخذ تخفیف شهریه از دانشگاه محل تحصیل می شوند، می توانند به میزان نصف مبلغ شهریه تخفیف داده شده به عنوان تشویق به دانشجوی، بهره مند گردند.

۱۴- پرداخت مبلغ پنج میلیون ریال (پانصد هزار تومان) هزینه حمل بار به فارغ التحصیلان بورسیه که حداکثر تا سه ماه پس از فراغت از تحصیل و مبلغ سه میلیون ریال (سیصد هزار تومان) به فارغ التحصیلانی که حداکثر ۶ ماه پس از فراغت از تحصیل به کشور مراجعت نمایند، بلامانع است.

۱۵- پرداخت حق تالیف چاپ مقالات طبق این نامه طرح تشویق چاپ مقالات در مجلات علمی معتبر بین المللی مصوب ۷۹/۶/۸ بلامانع می باشد.

۱۶- اگر خانواده دانشجوی موفق به اخذ ویزا نشود مدتی که در ایران می باشد برابر با حقوق و مزایای مری پایه یک به خانواده پرداخت گردد.

۱۷- دانشجویانی که موضوع تحقیق و پایان نامه آن ها طبق مصوبه کمیته بورس در ارتباط با ایران باشد می توانند در طول تحصیل خود حداکثر دو بار و هر بار به مدت سه ماه (در مجموع ۶ ماه در طول دوره) با دریافت مقرری ارزی جهت تحقیقات در ایران اقامت نمایند.

تبصره: کلیه هزینه های مربوطه از جمله بلیط هواپیما به عهده دانشجوی خواهد بود.

نرخ ارز:

پرداخت هزینه ها به کلیه دانشجویان بورسیه از محل اعتبارات ریالی وزارت می باشد.

به دانشجویان بورسیه سایر دستگاه های اجرایی و دانشجویانی که براساس مقررات مربوطه در سال های گذشته با هزینه شخصی اعزام و از محل اعتبارات ارزی وزارت متبوع ارز دریافت می نموده اند و نیز دانشجویان دوره های دکتری داخل غیر بورسیه که برای استفاده از فرصت های تحقیقاتی اعزام می شوند با پرداخت یارانه نرخ ارز از محل اعتبارات وزارت متبوع و پرداخت مابه التفاوت آن تا نرخ مصوب از سوی دستگاه اجرایی و یا دانشجوی قابل اقدام می باشد.

اداره کارشناسی

اداره کارشناسی ارز و پیگیری تحصیلی همانطور که از نام آن پیداست در واقع مسئولیت پرداخت کلیه هزینه‌های تحصیلی دانشجویان بورسیه اعم از دانشجویان بورسیه دوره‌های کامل، تحقیقاتی کوتاه مدت، وزرات متبوع و سایر دستگاهها را به عهده دارد. همچنین کار هدایت و پیگیری تحصیلی دانشجویان را با توجه به بخشنامه‌ها و از طریق درخواست ارسال گزارش پیشرفت تحصیلی و هماهنگی و تماس با دفاتر سرپرستی در کشورهای دارای سرپرستی و یا تماس با خود دانشجویان عهده دارد و به طور مدام با دانشجویان در مورد وضعیت آنان چه از طریق نامه و یا از طریق پست الکترونیکی در تماس می‌باشند. بطوری که روزانه دانشجویان بسیاری از سراسر دنیا از طریق پست الکترونیکی مشکلات خود را با واحدهای کارشناسی در میان می‌گذارند و در اسرع وقت پاسخ دریافت می‌دارند و یا برای رفع مشکلات خود از مشورت کارشناسان از این طریق برخوردار می‌گردند. (شایان ذکر است این امکان در سال‌های اخیر فراهم شد که به نظر می‌رسد امکان مهمی می‌باشد).

همچنین بسیاری از مراجعین مانند دانشجویان بورسیه و غیر بورسیه (دانشجویانی که به طور آزاد به خارج از کشور عزیمت می‌یابند) قبل از خروج، به واحدهای کارشناسی مراجعه و از سیستم آموزشی و نحوه تحصیل در کشورهای مربوطه اطلاعات اخذ می‌نمایند. این اداره غیر از مسئولیتهای فوق هماهنگ کننده بین درخواست‌های دانشجویان و سایر بخش‌های اداره کل بورس و همچنین بخش‌های مختلف وزارت متبوع و سایر دستگاهها مانند درخواست مرخصی همسر بورسیه را به عهده دارد. این تماس

واحد کارشناسی تنها به دوره تحصیل دانشجویان و یا قبل از آن، منجر نمی‌گردد، بلکه بسیاری از دانشجویان فارغ التحصیل درخواستهای مختلف دارند که به طور مثال: می‌خواهند اطلاعاتی در مورد میزان ارز و مدت استفاده از ارز خود یا انتقال همسر و فرزندان خود و از این قبیل کسب نمایند که در تمام این زمینه‌ها از راهنمایی و کمک کارشناسان برخوردار می‌باشند می‌بینیم که اداره کارشناسی هدایت و راهنمایی دانشجویان را قبل از اعزام و در دوره تحصیل و بعد از اتمام تحصیل را به عهده دارد.

به طور کلی اهم وظایف این اداره با توجه به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- رسیدگی و اظهار نظر در مورد صحت و سقم مدارک ارسالی دانشجویان و صدور مجوز لازم جهت پرداخت هزینه‌های تحصیلی اعم از مقرری، شهریه، بیمه، هزینه کتاب و رساله (یا کامپیوتر)، شرکت در گردهمایی و کنفرانس علمی.
- رسیدگی و اظهار نظر در مورد تغییر رشته، دانشگاه و کشور محل تحصیل دانشجویان بورسیه و صدور احکام مربوط به آن.

- رسیدگی و بررسی درخواست دانشجویان جهت تمدید مهلت بورس، صدور احکام و صدور تجویز پرداخت هزینه‌های تحصیلی مربوط به دوره تمدید.

- رسیدگی و بررسی درخواست همسر بورسیه جهت اعطاء بورس در مقطع دکتری.

- رسیدگی و بررسی درخواست دانشجویان آزاد شاغل به تحصیل در خارج جهت اعطاء بورس در مقطع دکتری.

- بررسی شرایط دانشجویان جهت استفاده از بلیط میان‌دوره یا شرکت در گردهمایی و کنفرانس علمی و صدور مجوز جهت پرداخت هزینه مربوط به آن.
- بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان و صدور معرفی نامه جهت خروج از کشور.

- بررسی درخواست و شرایط دانشجویان جهت استفاده آنان از امتیازات آئین نامه تشویقی.

- مکاتبه با دفاتر نمایندگی علمی برای آگاهی آنان از آخرین وضعیت قوانین و مقررات دانشجویی جهت ابلاغ به دانشجویان.

- بررسی مدارک و درخواست دانشجویان بورسیه جهت انتقال به داخل و انجام همکاری لازم با اداره کل دانشجویان داخل.

- بررسی و تایید پذیرش مراجعین جهت استفاده از تسهیلات آئین نامه اعزام به هزینه شخصی.

- بررسی مدارک تحصیلی دانشجویان آزاد خارج از کشور جهت استفاده از تسهیلات غیر ارزی به خصوص در مورد معافیت تحصیلی در تمام مقاطع دیپلم تا دکتری.

همچنین این اداره با کمک دفتر نمایندگی علمی پیشرفت کار دانشجویان دکترای داخل را که برای دوره‌های کوتاه مدت ۶ تا ۹ ماه به خارج از کشور اعزام می‌شوند را از ابتدا تا آخر کار نظارت دارد و پرداخت هزینه‌های تحصیلی، صدور بلیط رفت و برگشت برای دانشجویان و خانواده و نامه جهت تمدید مهلت نظام وظیفه را تهیه می‌نماید.

اداره کارشناسی از ۵ واحد تشکیل

شده است:

- ۱- واحد آسیا
- ۲- واحد استرالیا و زلاندنو
- ۳- واحد انگلستان، ایرلند، اروپای

بن بست در نهادینه کردن اصلاحات ساختاری وزارت علوم و استعفای وزیر

دکتر معین وزیر علوم تحقیقات و فناوری در اعتراض به شرایط پیش آمده در وزارت متبوع استعفای خود را تقدیم رئیس جمهوری کرد.

استعفای دکتر معین در حالی صورت می‌گیرد که تلاش شش ساله وی در جهت اصلاح ساختار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به بن بست رسید و بی‌حرمی‌ها نسبت به دانشگاه و دانشجو افزایش یافت. بنابراین، این مسایل باعث گردید تا وزیر علوم مأموریت خود را در مقام وزارت پایان یافته تلقی کند و با کنار کشیدن خود از سمت وزارت اعتراض محافل دانشگاهی را نسبت به موانع پیشرفت و ترقی جامعه علمی نشان دهد.

یادآوری می‌شود نمود در شماره آینده خود درباره لایحه ساختار وزارت علوم، نحوه تنظیم، و موانع به ثمر رسیدن آن گزارش کاملی منتشر خواهد کرد.

● اصل گواهی بیمه مربوط به دانشجو و اعضاء خانواده با قید مشخصات، تاریخ، شروع و اتمام بیمه و مبلغ.

● لاشه بلیط.
● گزارش علمی هر ۶ ماه یکبار و نامه استاد راهنما یکبار در سال.
● گواهی ولادت فرزند جدید.
● آدرس محل سکونت، تلفن، E-mail.

مدارک مورد نیاز جهت تمدید مهلت بورس:

● گزارش علمی و نامه استاد راهنما با قید تاریخ احتمالی فراغت از تحصیل و علت تمدید.

● نظر نماینده علمی در مورد مدت تمدید.

● موافقت سازمان بورس دهنده (در مورد بورسیه سایر وزارتخانه‌ها)

● مدارک مورد نیاز جهت اعطاء بورس در مقطع دکتری به همسر بورسیه
● پذیرش از دانشگاه معتبر در رشته مورد نیاز کشور با قید تاریخ شروع، طول دوره عنوان رساله، نام استاد راهنما.

● ارایه C.V استاد راهنما.
● سوابق تحصیلی دوره‌های قبل.
● داشتن اعلام نیاز به خدمات پس از اتمام تحصیل از یکی از دانشگاه‌های کشور.

● همسر بورسیه در صورت صدور حکم بورس همراه از مقرری به میزان صد درصد هزینه کتاب و رساله (کامپیوتر)، شهریه برخوردار می‌شود.

دانشجویان بورسیه پس از بازگشت دائم لازم است، به این اداره مراجعه و نسبت به تحویل مدارک زیر اقدام نمایند.

● تصویر گذرنامه خود و خانواده.
● لاشه بلیط مراجعت دائم خود و خانواده یا رسید شرکت هواپیمایی.
● گواهی مبنی بر فارغ التحصیلی
● نامه تسویه حساب از سرپرستی.

شرقی
۴- واحد فرانسه، بلژیک، آلمان و اسکانندیناوی

۵- واحد کانادا و آمریکا
پس از صدور حکم، پرونده دانشجو از اداره اعزام به اداره کارشناس منتقل می‌شود. دانشجو با توجه به کشور محل تحصیل به یکی از واحدهای فوق مراجعه می‌نماید. با توجه به حکم بورس و کشور محل تحصیل میزان ارز دانشجو و خانواده به مدت ۴ ماه و دو ماه هزینه ضروری محاسبه می‌گردد و مجوز لازم به صورت لیست کامپیوتری به امور مالی ارجاع می‌گردد.

به طور کلی مراحل ورود به اداره کارشناسی تا مرحله خروج از کشور به صورت زیر می‌باشد:

۱- دریافت پرونده دانشجو
۲- محاسبه ارز و صدور لیست کامپیوتری و صدور بلیط رفت
۳- راهنمایی لازم در امور استقرار دانشجو، ارسال مدارک مورد نیاز...
۴- ارائه لیست کامپیوتری به امور مالی

۵- فعالیت‌های مالی و بانک
۶- خروج از کشور
پس از خروج از کشور و استقرار در کشور محل تحصیل جهت ارسال هزینه‌های تحصیلی استحقاقی لازم است مدارک زیر پس از تایید نماینده محترم علمی دانشجویان یا سفارت به این اداره ارسال می‌گردد:

(لازم به ذکر است تمامی این موارد در سایت iranscholarship.net قسمت کارشناسی اعلام شده است)

● تصویر صفحات گذرنامه دانشجو و همراهان علی‌الخصوص صفحه مهر خروج از کشور و صفحه مشخصات و تصویر ویزا.

● گواهی شرکت در کلاس زبان یا اصل گواهی ثبت نام دوره دکتری با قید تاریخ شروع، رشته، مقطع.

● اصلی گواهی شهریه با قید سال، ترم تحصیلی، تایید مبلغ شهریه از سوی نمایندگی‌های علمی یا سفارت.

فراگیری زبان انگلیسی گامی شتابان در جهت توسعه

نصراله افشار

فراگیری زبان خارجی به خصوص انگلیسی تاثیر بسیار مهمی در پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و علمی کشورمان دارد. شاید در اینجا این سوال مطرح شود که فراگیری زبان خارجی مانند انگلیسی چه تاثیری می‌تواند در پیشرفت کشور داشته باشد. باید خاطر نشان کرد که تاثیر زبان‌های خارجی در پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیکی بسیار مهم و حیاتی است و پیشرفت‌های اقتصادی، اجتماعی، علمی و تکنولوژیکی رانمی‌توان به کشور خاصی محدود نمود، برای این که همه کشورها در این پیشرفت‌ها نقش دارند. ولی نقش بعضی از کشورهای جهان در پیشرفت‌های مذکور بسیار بیشتر از کشورهای دیگر است. ایران نیز یکی از کشورهای مهم جهان است که از زمان‌های گذشته تا حال در پیشرفت‌های علمی جهان نقش موثری داشته است. در زمان‌های گذشته مخصوصاً در قرون وسطی که کشورهای اروپایی نقش چندان در پیشرفت علم و تکنولوژی نداشتند، کشورهای اسلامی مخصوصاً ایران در اوج شکوفایی علمی و فرهنگی قرار داشتند، اگر این فرایند پیشرفت ادامه

پیدا می‌کرد امروزه بدون شک ایران یکی از کشورهای پیشرفته جهان بود. حال برای این که ایران به یکی از کشورهای پیشرفته جهان تبدیل شود باید از تجارب علمی و تکنولوژیکی کشورهای پیشرفته جهان استفاده نماید. بنابراین یکی از بهترین راه‌های استفاده از این تجارب این است که دانشجویان و استادان به زبان‌های خارجی به ویژه انگلیسی تسلط کامل داشته باشند متأسفانه در مدارس و دانشگاه‌های داخل، زبان خارجی به ویژه انگلیسی به صورت برنامه ریزی شده و علمی به دانش‌آموزان و دانشجویان آموزش داده نمی‌شود. دانشجویان دانشگاه‌ها حتی دانشجویان دکتری داخل با وجود این که حدود ۱۳ سال (در مدارس، و دانشگاه‌ها) واحدهای مختلف زبان را می‌گذرانند ولی دانش زبانی اکثر قریب به اتفاق آن‌ها ضعیف می‌باشد. علت ضعف دانش زبانی دانش‌آموزان و دانشجویان در این است که در دوره راهنمایی، دبیرستان و دانشگاه فقط تا حد مختصری گرامر به دانش‌آموزان و دانشجویان آموزش داده می‌شود. برای این رفع این مشکل باید زبان را به صورت اصولی و علمی به دانش‌آموزان و دانشجویان آموزش داد و در دوره‌های

مختلف راهنمایی، دبیرستان و دانشگاه باید کلیه بخش‌های زبان انگلیسی شنیداری (Listening) و مکالمه (Speaking) و گرامر (Grammar) و نوشتاری (Writing) و لغات و درک مطلب (Reading Comprehension) Vocabulary) را به طور برنامه ریزی شده و با به کارگیری پیشرفته‌ترین روش‌های علمی آموزش داد. به طور کلی می‌توان گفت که دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی به طریق زیر می‌توانند از تجارب کشورهای دیگر جهان استفاده نمایند.

- ۱- استفاده از تجارب علمی و تکنولوژی کشورهای جهان مخصوصاً کشورهای پیشرفته در زمینه‌های تحقیقاتی
- ۲- استفاده از کتاب‌ها و جزوه‌های علمی متداول در کشورهای پیشرفته.
- ۳- استفاده از اینترنت و کسب اطلاعات علمی و تکنولوژی.
- ۴- سرمایه گذاری در کارهای تحقیقاتی و علمی.
- ۵- ارتباط با مراکز علمی و تحقیقاتی کشورهای جهان مخصوصاً کشورهای پیشرفته و اعزام دانشجویان برای دوره‌های کوتاه مدت تحقیقاتی (۶ ماهه) به این کشورها.

داروسازی و نظام پزشکی

۴- فیش بانکی به مبلغ ۷۰۰۰۰ ریال به شماره حساب ۶۷۱۸/۴۸ بانک سپه شعبه دکتر بهشتی شرقی، کد شعبه ۱۲۶۲ نام شرکت تعاونی چند منظوره وزارت علوم (قابل پرداخت در کلیه شعب های بانک سپه)

داوطلبان شهرستان تهران باید بصورت حضوری جهت ثبت نام مراجعه نمایند و این دسته از داوطلبان (داوطلبان شهرستانهای دیگر) در صورت تمایل می‌توانند مدارک فوق الذکر با ذکر مشخصات کامل به لاتین شامل (نام، نام خانوادگی، شماره شناسنامه، تاریخ تولد، رشته تحصیلی، آخرین مدرک تحصیلی، آدرس و شماره تلفن دقیق محل سکونت و محل کار) در تاریخ فوق با پست پیشتاز به مرکز زبانهای خارجی اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج ارسال نمایند و یک هفته بعد از ارسال مدارک با مرکز زبانهای خارجی تماس حاصل نمایند. ضمناً تاریخ ثبت نام تمدید نخواهد شد.

آدرس محل ثبت نام: تهران خ شهید بهشتی (عباس آباد) میدان تختی - معاونت دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری طبقه - اتاق ۱۲۱-۱۲۲ مرکز زبانهای خارجی اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج

«اطلاعیه»

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند که مرکز زبانهای خارجی اداره کل بورس و امور دانشجویان آزمون MCHC را بطور فوق العاده در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۱۳ برای داوطلبان دوره دکتری (PH.D) داخل داروسازی و علوم پایه پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار می‌نماید.

تاریخ ثبت نام: از ۸۲/۵/۱۸ لغایت ۸۲/۵/۲۲
مدارک لازم جهت ثبت نام:

- ۱- دو قطعه عکس ۳*۴ (عکس‌ها باید در سال جاری گرفته شده و بدون مهر باشد) مشخصات داوطلب شامل نام، نام خانوادگی، شماره شناسنامه و تاریخ در پشت عکس‌ها نوشته شود.
- ۲- یک برگ فتوکپی شناسنامه
- ۳- یک برگ فتوکپی از آخرین مدرک تحصیلی (گواهی فوق لیسانس، مدارک پزشکی یا

اخبار اخبار اخبار

بنابراین، براساس مصوبه شورای یاد شده دستورالعمل پرداخت هزینه های ارزی و ریالی دانشجویان و هزینه شخصی در خارج از کشور منطبق بر سیاست های تعیین شده است. دستورالعمل مذکور در صفحه آیین نامه نمود به طور کامل درج شده است.

تعیین زمان استفاده از فرصت های تحقیقاتی کوتاه مدت

زمان استفاده دانشجویان دکتری داخل، از فرصت های تحقیقاتی کوتاه مدت تعیین شد. شورای مرکزی بورس تصویب کرد، دانشجویان دکتری داخل زمانی می توانند از فرصت های تحقیقاتی کوتاه مدت استفاده کنند که ضمن موافقت دانشگاه محل تحصیل، آنها قبل از دفاع از رساله دوره دکتری به این امر اقدام کرده باشند.

کلیه هزینه های دانشجویان بورسیه واریز شد

تمامی هزینه های دانشجویان بورسیه داخل به دانشگاه های محل خدمت آنان واریز شد. خانم سید صالحی رییس اداره بورس داخل با اعلام این خبر به خبرنگار نمود گفت: کلیه هزینه های دانشجویان بورسیه شامل مقرری تحصیلی، بیمه، کتاب، مسکن و پایان نامه برای شش ماه اول سال ۸۲ به دانشگاه های محل خدمت آنها واریز گردید. به گفته وی دانشجویان می توانند با هماهنگی دانشگاه محل خدمت مزایای فوق را دریافت نمایند.

به گزارش خبرنگار نمود دستورالعمل اجرایی ردیف ۱۱۳۵۰۰ مربوط به تامین هیات علمی از طریق اعطای بورس داخلی در شورای مرکزی بورس مطرح و کلیات آن به تصویب رسید.

چهار میلیون تومان حق الزحمه استادان راهنمایی مربیان دانشگاهها

میزان حق الزحمه استادان راهنمای مربیان دانشگاهها مشخص شد. به گزارش خبرنگار نمود موضوع پرداخت حق الزحمه استادان راهنمای مربیان دانشگاهها که بر اساس آیین نامه ارتقاء بدون گذراندن دوره دکتری و با تهیه پایان نامه تحقیقاتی متقاضی ارتقاء به مرتبه استاد یاری می باشند در شورای مرکزی بورس مطرح و مقرر گردید برای هر دانشجو مبلغ چهار میلیون تومان به دانشگاه محل تحصیل جهت تامین حق الزحمه استاد راهنما پرداخت گردد.

تصویب دستورالعمل پرداخت هزینه های ارزی و ریالی دانشجویان بورسیه و هزینه شخصی

دستور العمل پرداخت هزینه های ارزی و ریالی دانشجویان بورسیه و هزینه شخصی در خارج از کشور تهیه و تصویب شد. به گزارش خبرنگار نمود شورای مرکزی بورس طی جلسه ای دستورالعمل مذکور را با تاکید بر این که این شورا سیاست ها را تعیین می کند مورد تصویب قرار داد.

رفع محدودیت های استادان راهنما برای پذیرش مربیان

محدودیت های استادان راهنما جهت پذیرش مربیان دانشگاهها رفع می شود. اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج با اعلام این مطلب به خبرنگار نمود گفت: قرار است در صورت تصویب هیات های امناء، محدودیت های موجود برای استادان راهنما جهت پذیرش مربیان دانشگاهها برای ادامه تحصیل برداشته شود.

اعلام شرایط استفاده از بورس تحصیلی توسط اعضای هیات علمی پیمانی

اعضای هیات علمی پیمانی دانشگاهها می توانند از بورس تحصیلی بهره مند شوند. اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج با انتشار این خبر اعلام کرد: در صورت قبولی اعضای هیات علمی پیمانی دانشگاهها، در آزمون ورودی دوره های دکتری با کسب ۸۰ درصد نمره آخرین نفر قبولی، این افراد می توانند از بورس تحصیلی بهره مند گردند و شهریه تحصیلی آنان نیز به دانشگاه محل تحصیل پرداخت خواهد شد.

تصویب کلیات طرح تامین هیات علمی از طریق اعطای بورس داخلی

کلیات دستور العمل اجرایی مربوط به تامین هیات علمی از طریق اعطای بورس داخل تصویب شد.

آگهی استخدام عضو هیات علمی

دانشگاه سیستان و بلوچستان جهت تامین کادر هیات علمی خود، برابر مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از فارغ التحصیلان داخل و خارج کشور متناسب با جدول زیر دعوت به همکاری می نماید.

ردیف	رشته تحصیلی	گرایش های مورد نیاز	مدرک تحصیلی	تعداد	محل جغرافیایی خدمت
۱	مردم شناسی	انسان شناسی فرهنگی، اجتماعی مردم شناسی	فوق لیسانس یا دکتری	۱	زاهدان
۲	فرش	طراحی فرش	فوق لیسانس یا دکتری	۳	زاهدان
۳	نقاشی	نقاشی	فوق لیسانس یا دکتری	۲	زاهدان
۴	حفاظت و مرمت	مرمت اثاث و مرمت ابنیه	فوق لیسانس یا دکتری	۲	زاهدان
۵	صنایع دستی	میناتور- تذهیب- سفال- سرامیک- چوب- قلم زنی	فوق لیسانس یا دکتری	۳	زاهدان
۶	ریاضی محض	آنالیز	دکتری	۱	ایرانشهر
۷	ریاضی کاربردی	آنالیز عددی	دکتری	۱	ایرانشهر
۸	ریاضی کاربردی	کلیه گرایش ها	فوق لیسانس	۲	ایرانشهر
۹	مهندسی کامپیوتر	نرم افزار	فوق لیسانس	۱	ایرانشهر
۱۰	آمار	آمار	فوق لیسانس	۱	ایرانشهر
۱۱	ادبیات فارسی	ادبیات فارسی	دکتری	۲	ایرانشهر
۱۲	زبان و ادبیات عرب	زبان و ادبیات عرب	فوق لیسانس یا دکتری	۲	ایرانشهر
۱۳	زبان انگلیسی	ادبیات انگلیسی	دکتری	۲	زاهدان
۱۴	زبان انگلیسی	آموزش زبان انگلیسی	دکتری	۱	زاهدان
۱۵	زبان انگلیسی	زبان شناسی همگانی	دکتری	۱	زاهدان
۱۶	فیزیک	حالت جامد	دکتری	۲	زاهدان
۱۷	فیزیک	نجوم	دکتری	۲	زاهدان
۱۸	فیزیک	فیزیک هسته ای	دکتری	۲	زاهدان
۱۹	ریاضی کاربردی	آنالیز عددی	دکتری	۲	زاهدان
۲۰	ریاضی کاربردی	تحقیق در عملیات	دکتری	۲	زاهدان
۲۱	ریاضی کاربردی	ریاضی فیزیک	دکتری	۲	زاهدان
۲۲	آمار	کلیه گرایش ها	دکتری	۲	زاهدان
۲۳	کامپیوتر	کلیه گرایش ها	دکتری	۲	زاهدان
۲۴	ریاضی محض	جبر	دکتری	۲	زاهدان
۲۵	ریاضی محض	آنالیز	دکتری	۲	زاهدان
۲۶	ریاضی محض	هندسه و سیستم های دینامیک	دکتری	۲	زاهدان
۲۷	اقتصاد	گرایش های مختلف بجز کشاورزی	دکتری	۴	زاهدان
۲۸	حسابداری	حسابداری	فوق لیسانس یا دکتری	۲	زاهدان
۲۹	مهندسی کامپیوتر	سخت افزار	دکتری	۱	زاهدان
۳۰	مهندسی کامپیوتر	نرم افزار	دکتری	۱	زاهدان
۳۱	مهندسی عمران	آب	دکتری	۲	زاهدان
۳۲	مهندسی عمران	خاک	دکتری	۲	زاهدان
۳۳	مهندسی عمران	سازه ها	دکتری	۲	زاهدان
۳۴	مهندسی عمران	راه سازی	دکتری	۲	زاهدان

مدارک مورد نیاز جهت ثبت نام اولیه و ارسال به دانشگاه

- درخواست کتبی جهت اشتغال به کار
- تصویر گواهی فارغ التحصیلی کارشناسی ارشد و یا دکتری در صورت امکان تصویر ریز نمرات
- جهت کسب اطلاع بیشتر حوزه معاونت آموزشی دانشگاه با شماره تلفن: ۲۴۴۷۰۳۹ تماس حاصل نمایند.
- آدرس ارسال مدارک: زاهدان کیلومتر سه جاده خاش دانشگاه سیستان و بلوچستان حوزه معاونت آموزشی دانشگاه کدپستی ۹۸۱۳۵-۹۸۷

حوزه معاونت آموزشی دانشگاه سیستان و بلوچستان

اطلاعیه

چهاردهمین گردهمایی دانشجویان دکتری بورسیه خارج از کشور با هدف استمرار ارتباط، آشنایی با مشکلات دانشجویان، بررسی راه کارها و همچنین تبادل نظر در خصوص:

- بررسی نحوه اشتغال دانش آموختگان خارج از کشور
- شناسایی فرصت ها و تهدیدهای آموزش عالی کشور در جذب نخبگان
- راهکارهای انتقال دانش فناوری به داخل کشور
- راه کارهای تجاری و بازرگانی کردن یافته های علمی و اختراعات و اکتشافات
- روش های بهینه تربیت نیروی انسانی

به طور مشترک بین وزارت خانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار می گردد.
زمان: ۱۸ و ۱۹ مرداد ماه (شنبه و یکشنبه)
مکان: مجتمع عصر انقلاب (شهریار)

شرایط شرکت کنندگان:

- ۱- کلیه دانشجویان بورسیه دوره دکتری خارج از کشور که در ۶ ماهه اول یا آخر مهلت بورس نبوده و تا به حال از بلیط میان دوره استفاده ننموده اند.
  - ۲- دانشجویان بورسیه دوره های دکتری داخل که در سال ۸۱ از فرصت های تحقیقاتی استفاده نموده و هنوز فارغ التحصیل نگردیده اند.
- از کلیه واجدین شرایط تقاضا می گردد فرم ثبت نام را تا پایان خرداد ماه تکمیل نموده و به این اداره کل یا

اداره کل بورس و امور دانشجویان خارج
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه چهاردهمین میز گردهمایی دانشجویان بورسیه دوره های دکتری خارج از کشور

ساعت	شنبه ۸۲/۵/۱۸	یکشنبه ۸۲/۵/۱۹
۷-۸	صرف صبحانه	صرف صبحانه
۸:۳۰-۱۰	افتتاحیه	سخنرانی
۱۰-۱۰:۳۰	پذیرایی	پذیرایی
۱۰:۳۰-۱۲:۳۰	سخنرانی	میزگرد
۱۲:۳۰-۱۴	اقامه نماز و صرف ناهار	اقامه نماز و صرف ناهار
۱۴-۱۵:۳۰	استراحت	استراحت
۱۵:۳۰-۱۷	میزگرد	میزگرد
۱۷-۱۷:۳۰	پذیرایی	پذیرایی
۱۷:۳۰-۱۹:۳۰	میزگرد	مراسم اختتامیه
۱۹:۳۰-۲۰:۳۰	اجرای برنامه هنری	
۲۰:۳۰-۲۱	اقامه نماز	
۲۱-۲۲	صرف شام	

